

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยความแตกต่างของเสียงและระบบเสียงภาษาลาวพวนมาบปลาเค้า โดยใช้อายุ เป็นเกณฑ์การแบ่งกลุ่มศึกษานั้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาและวิจัยดังต่อไปนี้

ศึกษาประวัติความเป็นมาของคนลาวพวนในประเทศไทย

ผู้วิจัยได้ศึกษาประวัติของคนลาวพวน หลักฐานการอพยพของลาวพวนจากถิ่นกำเนิด ในประเทศลาว เข้ามาอยู่ในประเทศไทย ตามที่ราบภาคกลางจังหวัดต่าง ๆ และในจังหวัด เพชรบุรี โดยศึกษาจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ มนุษยวิทยา ชาติพันธุ์วิทยา พงศาวดาร นิทานและวรรณกรรมพื้นบ้านที่เกี่ยวข้องกับชาวลาวพวน นอกจากนี้แล้วยังรวบรวมความรู้จาก คำบอกเล่าของผู้บอกภาษาเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของบรรพบุรุษ และจากเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องอีกด้วย

ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เพื่อให้ทราบภูมิหลังของการศึกษาเกี่ยวกับภาษาลาวพวนและเพื่อหาความรู้พื้นฐานในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาผลงานวิจัยเกี่ยวกับภาษาตระกูลไท สาขาตะวันตกเฉียงใต้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่อง เสียงและระบบเสียงและศึกษางานวิจัยและทฤษฎีต่าง ๆ ในด้านภาษาศาสตร์เชิงสังคมวิทยาที่เกี่ยวข้องกับความเปลี่ยนแปลงในการใช้ภาษาของชุมชนต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัย

เก็บรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับภาษาลาวพวน

เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการวิจัย ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการเก็บข้อมูลเบื้องต้น ดังต่อไปนี้

๑. ผู้วิจัยสำรวจแหล่งที่ใช้ภาษาลาวพวนในจังหวัดเพชรบุรี โดยดูจากแผนที่ภาษา และคู่มือการอ่าน ผู้วิจัยพบว่าภาษาลาวพวนพูดกันใน อ. ท่ายาง จ. เพชรบุรี ผู้วิจัยได้ สอบถามนักศึกษาวิทยาลัยครูเพชรบุรีที่มีภูมิลำเนาอยู่ที่ อ. ท่ายาง ถึงหมู่บ้านที่พูดภาษาลาวพวน

ได้ความว่า หมู่ ๑-๒-๓-๔ บ้านมาบปลาเค้า ต. มาบปลาเค้า อ. ท่าช้าง จ. เพชรบุรี มีลาวพวนอาศัยอยู่ประมาณ ๒๐๐ หลังคาเรือน (ราว ๑,๐๐๐ คน) และขณะที่ผู้วิจัยออกเก็บข้อมูลเบื้องต้นที่หมู่บ้านมาบปลาเค้าทั้ง ๔ หมู่ ได้สอบถามรายละเอียดถึงแหล่งของลาวพวนที่อื่น ๆ ในจังหวัดเพชรบุรี จากผู้บอกภาษาได้ความว่า ที่ ต. หนองปลาไหล อ. เขาย้อย จ. เพชรบุรี มีลาวพวนอีก ๑ กลุ่มอาศัยอยู่ มีประชากรประมาณ ๒๐ หลังคาเรือน โดยเหตุที่ลาวพวนในจังหวัดเพชรบุรีมีจำนวนน้อยและในสำมะโนประชากรไม่ปรากฏหลักฐานว่าเป็นชาวลาพวน เพราะคนเหล่านี้ใช้สัญชาติไทย และพูดภาษาไทยหมด การสอบถามรายละเอียดจากหน่วยงานของราชการจึงไม่ได้ผลเต็มที่ จึงต้องทำการสำรวจเองจากคำบอกเล่าของผู้บอกภาษา

๒. ในการสำรวจเพื่อเก็บข้อมูลเบื้องต้น ผู้วิจัยได้ใช้คำสำหรับเก็บข้อมูลภาษาตระกูลไท จำนวน ๑,๑๖๑ คำ (เกณฑ์ ๒๕๒๑) เก็บข้อมูลเบื้องต้นกับผู้บอกภาษา หมู่ ๑-๒-๓-๔ ต. มาบปลาเค้า อ. ท่าช้าง จ. เพชรบุรี โดยสัมภาษณ์ผู้บอกภาษา ๔ คน ที่มีอายุแตกต่างกัน ๔ ช่วงอายุ ทั้งนี้เพื่อดูแนวความคล้ายคลึงและความแตกต่างในการพูดภาษาของชาวลาพวนที่มีอายุต่างกัน

๓. ในการคัดเลือกหมู่บ้านที่จะทำการวิจัย ผู้วิจัยได้เลือกอำเภอท่าช้าง เป็นแหล่งเก็บข้อมูลที่จะทำการวิจัยด้วยเหตุผล ๒ ประการ คือ

ก. จากการสำรวจข้อมูลเบื้องต้น ผู้วิจัยพบว่าภาษาลาวพวนที่พูดกัน ที่ ต. มาบปลาเค้า มีลักษณะแปลกกว่าภาษาลาวพวนในที่อื่น ๆ คือ มีหน่วยเสียงวรรณยุกต์เพียง ๔ หน่วยเสียง ในขณะที่ภาษาลาวพวนในที่อื่น ๆ (แม้แต่ที่ ต. หนองปลาไหลเอง) ส่วนใหญ่มีเสียงวรรณยุกต์ ๖ หน่วยเสียง และภาษาลาวพวนในหมู่บ้านมาบปลาเค้าทั้ง ๔ หมู่บ้าน กำลังอยู่ในระยะเปลี่ยนแปลงน่าจะได้มีการจัดบันทึกไว้เป็นหลักฐาน

ข. จำนวนประชากรลาวพวนในอำเภอท่าช้าง (ต. มาบปลาเค้า) มีจำนวนมากกว่าอำเภอเขาย้อย (ต. หนองปลาไหล) มาก คือ ต. มาบปลาเค้ามมีประชากรลาวพวนถึง ๔ หมู่บ้าน ประมาณ ๒๐๐ หลังคาเรือน ในขณะที่ ต. หนองปลาไหล มีเพียงหมู่บ้านเดียว คือ หมู่ที่ ๒ ประมาณ ๒๐ หลังคาเรือนเท่านั้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๑. รายการคำ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลเป็น ๒ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ เก็บข้อมูลเบื้องต้น โดยใช้รายการคำสำหรับเก็บข้อมูลภาษา-
ตระกูลไท ของวิลเลียม เจ เกดนี่ (๒๕๒๑) รวม ๑,๑๖๑ คำ จากการเก็บข้อมูลเบื้องต้นนี้
ทำให้ผู้วิจัยได้ทราบระบบเสียงของภาษาลาวพวนมาปลาเค้า และพบว่าภาษาพูดของคนต่าง
อายุกันมีความแตกต่างกัน และเสียงวรรณยุกต์ในพยางค์ตายเสียงสั้นอยู่ในระยะเปลี่ยนแปลง
คือ ผู้พูดภาษาออกเสียงวรรณยุกต์ของพยางค์ตายเสียงสั้น ในลักษณะแปรอิสระหลายแบบ
สำหรับเสียงพยัญชนะผู้พูดออกเสียงพยัญชนะ [ŋ] แปรอิสระกับ [j] และเสียง [s]
แปรอิสระกับ [ch] โดยมีอัตราส่วนต่างกันไปตามกลุ่มอายุ

ตอนที่ ๒ หลังจากที่ได้เก็บข้อมูลเบื้องต้น และได้พบรายละเอียดต่าง ๆ ที่น่า
สนใจ ผู้วิจัยจึงได้เตรียมคำสำหรับเก็บข้อมูลตอนที่ ๒ ซึ่งใช้ในการวิจัยจริงโดยเตรียมราย
การคำ ๔ ชุด คือ

๑. คำที่ใช้สำหรับเก็บข้อมูลเสียงพยัญชนะและสระ ๓๕๑ คำ ซึ่งได้มาโดยวิธี
การคัดเลือกคำจากรายการคำสำหรับเก็บข้อมูลภาษาตระกูลไท ๑,๑๖๑ คำ ด้วยวิธีการดังนี้

๑.๑ ตัดคำที่ไม่เกี่ยวข้องกับภาษาไทยสายตะวันตกเฉียงใต้ออกไปเพราะ
ภาษาลาวพวนเป็นภาษาในกลุ่มตะวันตกเฉียงใต้

๑.๒ เลือกคำไว้ ๓๕๑ คำ โดยคำนึงถึงเกณฑ์ดังต่อไปนี้

๑.๒.๑ คำศัพท์ทั้งหมด ๓๕๑ คำ เป็นศัพท์พื้นบ้านที่ผู้พูดภาษาใช้
ในชีวิตประจำวัน การเลือกคำศัพท์พื้นบ้านใช้หลักเกณฑ์การเลือกคำสำหรับเก็บข้อมูลของ วิล-
เลียม เจ ซัมมาริน (๑๙๖๗)

๑.๒.๒ คำศัพท์ที่เลือกไว้จะแสดงให้เห็นถึงการปรากฏของเสียง
พยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ทั้งหมดในภาษาลาวพวนของผู้พูดภาษาทุกกลุ่มอายุ

๑.๒.๓ คำที่เป็นลักษณะคู่เทียบเสียง เพื่อแสดงให้เห็นถึงหน่วย-
เสียงต่าง ๆ ในภาษาลาวพวน (ดูภาคผนวก ข. หน้า ๑๕๖+๑๗๑)

๒. คำที่ใช้สำหรับเก็บข้อมูลเสียงวรรณยุกต์ จำนวน ๖๐ คำ จากรายการ
คำสำหรับทดสอบเสียงวรรณยุกต์ภาษาตระกูลไท (Gedney ๑๙๗๓) คำเหล่านี้บางคำเป็นคำที่

ซ้ำกับคำที่ใช้เก็บข้อมูลเสียงพยัญชนะ และสระ (ดูภาคผนวก ก หน้า ๑๕๑)

๓. คำที่ใช้เก็บข้อมูลแสดงการเปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์ในภาษาลาวพวน คำเหล่านี้ได้มาจากการนำคำที่ใช้ทดสอบเสียงวรรณยุกต์ทั้ง ๕ หน่วยเสียงมาเรียงกันในลักษณะต่าง ๆ ๑๑. + ๑๑. ๑๑. + ๑๒. ฯลฯ ใช้คำทั้งหมด ๕๐ คู่ เพื่อใช้ทดสอบดูว่าเมื่อเสียงวรรณยุกต์เหล่านี้มาอยู่ใกล้กันแล้วจะทำให้เกิดการเปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์หรือไม่ (ดูภาคผนวก ค หน้า ๑๗๒)

๔. คำที่ใช้เก็บข้อมูลอย่างละเอียดเพื่อดูการปรากฏของเสียงที่คาดว่าผู้พูดภาษาอายุต่างกันจะออกเสียงต่างกัน คำเหล่านี้คัดเลือกจากรายการคำศัพท์พวนของ หัตถ์ไวย อารมย์สุข (๒๕๒๑) และจากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ผู้วิจัยได้แบ่งคำที่ใช้เก็บข้อมูลอย่างละเอียดนี้ออกเป็น ๓ ชุด ดังต่อไปนี้

๔.๑ คำที่ใช้เก็บข้อมูลเพื่อดูการปรากฏของเสียง [j] ~ [ŋ] ของภาษาของคนพวนที่มีอายุต่างกันทั้งหมด ๗๔ คำ (ดูภาคผนวก ง หน้า ๑๗๕)

๔.๒ คำที่ใช้เก็บข้อมูลเพื่อดูการปรากฏของเสียง [s] ~ [ch] ๔๕ คำ (ดูภาคผนวก จ หน้า ๑๘๐-๑๘๒)

๔.๓ คำที่ใช้เก็บข้อมูลเพื่อดูการปรากฏของเสียง [x:] ซึ่งปรากฏกับเสียงภาษาไทยกรุงเทพฯ [ai] ที่เขียนด้วย < ใ - > อีก ๑๖ คำ (ดูภาคผนวก ฉ หน้า ๑๘๓)

อุปกรณ์ประกอบการเก็บข้อมูลภาคสนาม

๑. ใช้อุปกรณ์ที่เป็นของจริง และรูปภาพประกอบการซักถามเพื่อให้ผู้บอกภาษาเข้าใจถึงสิ่งที่ต้องการทราบได้อย่างรวดเร็ว

๒. ใช้เครื่องบันทึกเสียงชนิดที่ใช้กับแถบบันทึกชนิดตลับ (cassette) ซึ่งสามารถใช้ได้ทั้งกับถ่านไฟฉายและไฟฟ้า ทั้งนี้เพื่อความสะดวกในการเคลื่อนย้ายเวลาที่ต้องนำผู้บอกภาษาไปยังสถานที่ห่างไกลชุมชน เช่น ในทุ่งนาเพื่อให้พ้นจากเสียงรบกวน เช่น เสียงวิทยุของเพื่อนบ้านใกล้เคียง หรือเสียงอึกทักอันเกิดจากการเล่นของเด็ก ๆ ในหมู่บ้าน

การบันทึกและตรวจสอบ

ในการเก็บข้อมูลภาคสนาม และวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือต่อไปนี้คือ

๑. ฟังและลดบันทึกข้อมูลโดยใช้สัทธัมภรขณะ เก็บข้อมูล
๒. ตรวจสอบข้อมูลโดยฟัง เทป
๓. ในกรณีที่มีปัญหาได้ทำแผ่นภาพคลื่นเสียง (Sound Spectrograms) แบบช่วงการกรองแคบ (narrow-band filter)* เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาสัญลักษณ์ของเสียงวรรณยุกต์ด้วย

หลักเกณฑ์การเลือกผู้บอกภาษา**

หลักเกณฑ์ที่ใช้ในการคัดเลือกผู้บอกภาษามีดังนี้คือ

๑. อายุ

ในการคัดเลือกผู้บอกภาษา ผู้วิจัยได้แบ่งคนลาวพวนเป็น ๔ กลุ่มอายุ ซึ่งผู้วิจัยคิดว่าจะ เป็นตัวแทนของคนลาวพวนแต่ละรุ่นอายุ ได้แก่

- ก. กลุ่มที่ ๑ อายุ ๖๐ ปีขึ้นไป แทนกลุ่มคนรุ่นเก่าที่พูดภาษาลาวพวนแบบเก่า
- ข. กลุ่มที่ ๒ อายุ ๔๕-๕๕ ปี แทนกลุ่มคนลาวพวนรุ่นค่อนข้างเก่า
- ค. กลุ่มที่ ๓ อายุ ๓๐-๔๔ ปี แทนกลุ่มคนลาวพวนรุ่นค่อนข้างใหม่
- ง. กลุ่มที่ ๔ อายุ ๑๕-๒๙ ปี แทนกลุ่มคนลาวพวนรุ่นใหม่

การแบ่งกลุ่มอายุดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยคาดว่าจะทำให้สามารถอธิบายปรากฏการณ์ทางด้านเสียงในภาษาลาวพวนอันเป็นผลเนื่องมาจากความแตกต่างในเรื่องวัยของผู้พูดได้อย่างชัดเจน

* ุรายละเอียดในเรื่อง "การวิเคราะห์เสียงพูดโดยแผ่นภาพคลื่นเสียง" โดย สุตาพร ลักษณะนิาริน ในหนังสือวารสารอักษรศาสตร์ ปีที่ ๑๓ ฉบับที่ ๑ มกราคม ๒๕๒๔ หน้า ๙-๑๐

** ุรายชื่อและประวัติผู้บอกภาษาในภาคผนวก ฎ หน้า ๑๙๔-๑๙๖

อนึ่ง การที่ผู้วิจัยเลือกผู้บอกภาษาที่อายุน้อยที่สุดเพียง ๑๕ ปีเท่านั้น ก็เพราะผู้บอกภาษาที่มีอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี และมีคุณสมบัติตามต้องการนั้นหาได้ยากมาก ส่วนใหญ่มักมีการศึกษาเกินชั้นประถมปีที่ ๔ หรือมิฉะนั้นก็กำลังศึกษาในชั้นสูงขึ้นไป ซึ่งไม่อาจเป็นตัวแทนของคนกลุ่มอายุนี้ได้ เพราะภาษาของคนเหล่านี้ย่อมได้รับอิทธิพลจากภาษาไทยกรุงเทพฯ จากภาษาพูดและอ่านที่ใช้ในโรงเรียนทำให้ภาษาของคนเหล่านี้เปลี่ยนไปเร็วกว่าปกติ

ผู้วิจัยได้เลือกผู้บอกภาษาจากแต่ละหมู่บ้านตามกลุ่มอายุ กลุ่มละ ๒ คน ดังนั้นเมื่อรวม ๔ หมู่บ้านแล้ว จะมีผู้บอกภาษาทั้ง ๔ กลุ่มอายุ กลุ่มละ ๘ คน รวมผู้บอกภาษาทั้งสิ้น ๓๒ คน*

๒. จำนวนประชากร

ประชากรในหมู่ ๑-๒-๓-๔ บ้านมาบปลาเค้า ต. มาบปลาเค้า อ. ท่าช้าง จ. เพชรบุรี มีทั้งหมด ๔๑๔ คน เป็นชาย ๔๘๖ คน หญิง ๔๓๓ คน** ในจำนวนประชากรเหล่านี้ตามหลักฐานราชการไม่ปรากฏเชื้อชาติว่าคนใดเป็นลาวพวน เพราะทุกคนใช้สัญชาติไทย พูดภาษาไทย ดังนั้นประชากรจำนวน ๔๑๔ คน จึงไม่ใช่จำนวนประชากรที่แท้จริงที่จะศึกษา เพราะมีคนไทยบ้าง ลาวอื่นบ้าง เช่น ลาวเวียง หรือคนจากถิ่นอื่นอพยพมาอยู่ ผู้วิจัยจึงได้ออกสำรวจข้อมูลจำนวนประชากรที่นับว่าเป็นลาวพวน คือ คนที่มีบิดา-มารดาเป็นคนลาวพวน ในกรณีที่บิดาเป็นลาวพวน หรือมารดาเป็นลาวพวนแต่เพียงผู้เดียวไม่นับบุตรว่าเป็นลาวพวนและในกรณีที่ผู้พูดภาษาลาวพวนมีคู่สมรสเป็นผู้พูดภาษาอื่นผู้วิจัยจะไม่คัดเลือกบุคคลเหล่านี้เป็นผู้บอกภาษา เพราะการที่อยู่ใกล้ชิดกับคนภาษาอื่นตลอดเวลาจะทำให้ภาษาลาวพวนของผู้นั้นเปลี่ยนแปลงเร็วกว่าปกติ จึงไม่อาจเป็นตัวแทนของภาษาในชุมชนนั้นได้

* ในทางปฏิบัติ ผู้วิจัยคัดเลือกผู้บอกภาษาได้เพียง ๓๑ คนเท่านั้น เพราะผู้บอกภาษาเพศชายของหมู่บ้านที่ ๒ ที่จัดเตรียมไว้ในวันไปขอ และย้ายไปจำพรรษาจังหวัดอื่น และไม่อาจหาผู้ใดทดแทนได้ เนื่องจากผู้พูดภาษาลาวพวนเพศชายในหมู่บ้านนี้มีเพียง ๓ คน สติไม่ดี ๑ คน และอีก ๑ คน มีภรรยาเป็นคนไทย พูดภาษาไทย

** จากการสำรวจสำมะโนประชากรครั้งสุดท้าย เดือนเมษายน ๒๕๒๓ (ข้อมูลจากสำนักงานสถิติจังหวัดเพชรบุรี)

ในจำนวนประชากรทั้งหมด ๔๑๙ คน หลังจากที่ได้ตัดจำนวนผู้ที่มีอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี ผู้พูดภาษาอื่น และผู้ที่มีบิดาและ/หรือมารดาเป็นผู้พูดภาษาอื่นออกไปแล้ว เหลือจำนวนประชากรใน ๔ หมู่บ้าน ที่อยู่ในเกณฑ์ที่จะใช้เป็นผู้บอกภาษา ๒๔๗ คน และจากจำนวนประชากรที่จะทำการวิจัย ๒๔๗ คนนั้นในการสุ่มตัวอย่างเลือกผู้บอกภาษา ผู้วิจัยได้จัดแบ่งประชากรตามอายุ โดยคัดเลือกผู้บอกภาษาจากทุกหมู่บ้าน หมู่บ้านละ ๒ คนต่อช่วงอายุ และในจำนวน ๒ คนนี้เป็นชาย ๑ คน หญิง ๑ คน ดังนั้นเมื่อรวมทั้งหมดจะมีชาย ๑๖ คน หญิง ๑๖ คน แต่ในทางปฏิบัติเนื่องจากหาผู้บอกภาษาชายที่มีอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป จากหมู่ที่ ๒ ได้เพียง ๑ คนเท่านั้น* จำนวนผู้บอกภาษาชายช่วงอายุนี้จึงเหลือเพียง ๑๕ คน รวมเป็นผู้บอกภาษาทั้งสิ้น ๓๑ คน (คิดเป็น ๑๒.๕๕% ของจำนวนประชากร ๒๔๗ คน) ดังรายละเอียดในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๑. แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับจำนวนและเพศของผู้บอกภาษาแต่ละหมู่บ้าน

ช่วงอายุ	หมู่บ้าน				รวม
	๑	๒	๓	๔	
๖๐ ปี ขึ้นไป	๒	๑	๒	๒	๗
๕๕-๕๙ ปี	๒	๒	๒	๒	๘
๓๐-๕๔ ปี	๒	๒	๒	๒	๘
๑๕-๒๙ ปี	๒	๒	๒	๒	๘
รวม	๘	๗	๘	๘	๓๑

๓. เพศ

ผู้วิจัยได้เลือกผู้บอกภาษาชาย ๑ คน หญิง ๑ คน ของแต่ละกลุ่มอายุจากแต่ละหมู่บ้าน รวมทั้ง ๔ หมู่บ้าน ได้ผู้บอกภาษาเพศชายกลุ่มอายุละ ๔ คน** หญิงกลุ่มอายุละ ๔ คน การที่เลือกเก็บภาษาจากผู้บอกภาษาทั้ง ๒ เพศ อย่างละเท่า ๆ กันก็เพราะผู้วิจัยต้องการให้กลุ่มตัวอย่างการวิจัย เป็นตัวแทนของประชากรลาวพวน ตำบลมาบปลาเค้าอย่างแท้จริง

* ดูคำอธิบายหน้า ๔๔.

** ยกเว้นกลุ่มอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป มีผู้บอกภาษาเพศชายเพียง ๓ คน

๔. การศึกษา

เพื่อควบคุมตัวแปรอื่น เกิดจากอิทธิพลของการศึกษา ผู้วิจัยจึง เลือกเก็บข้อมูล จากผู้บอกภาษาที่มีการศึกษาไม่เกินชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ เท่านั้น เพราะหากมีการศึกษาสูงกว่านี้ โอกาสที่จะใช้ภาษาไทยกรุงเทพฯ ซึ่งเป็นภาษาที่ใช้ในโรงเรียนจะมีมากกว่าปกติจะทำให้ภาษาลาวพวนของผู้นั้น เปลี่ยนไปด้วยอิทธิพลของภาษาไทยกรุงเทพฯ เร็วกว่าคนอื่น ๆ ที่ได้รับการศึกษาเฉพาะภาคบังคับ

๕. อาชีพ

เพื่อควบคุมตัวแปรอื่น เกิดจากอาชีพ ผู้บอกภาษาที่ได้รับการคัดเลือกจึงมีอาชีพ คล้ายคลึงกัน คือ ทานา ทาไร่ เพราะเป็นอาชีพที่ไม่ต้อง เดินทางหรือติดต่อกับคนอื่นบ่อย ๆ ซึ่งจะมีผลทำให้ภาษาเปลี่ยนแปลงไปรวดเร็วกว่าคนอื่น ๆ แต่อย่างไรก็ตาม ผู้บอกภาษาเพศ ชาย อายุ ๖๐ ปีขึ้นไปของหมู่บ้านที่ ๓ แม้จะมีอาชีพทานา แต่ก็เคยเป็นครูมาก่อน โดยเหตุที่ ผู้บอกภาษาอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป มีเหลือเป็นจำนวนน้อยและจำเป็นต้องคัดเลือกให้เข้ากับหลักเกณฑ์ ต่าง ๆ หลายประการจึงไม่อาจหาผู้อื่นมาทดแทนได้

๖. การตั้งถิ่นฐาน

ผู้บอกภาษาทุกคน เป็นผู้ที่เกิดและตั้งถิ่นฐานอยู่ในถิ่นนั้นจนถึงปัจจุบัน ไม่เคยย้าย ที่อยู่หรือเคยไปทำมาหากินในถิ่นอื่นที่ได้พูดภาษาลาวพวน เพราะการย้ายที่อยู่จะทำให้ภาษา ของบุคคลนั้น เปลี่ยนไปด้วยอิทธิพลของภาษาท้องถิ่นที่ตนย้ายไปอยู่ จึงไม่อยู่ในขอบข่ายการวิจัย ครึ่งนี้

๗. เชื้อชาติ

ผู้บอกภาษาทุกคนต้องมีบิดามารดาเป็นลาวพวน หากมีคู่สมรส คู่สมรสจะต้อง เป็นคนลาวพวนด้วยกัน

๘. ความสามารถในการใช้ภาษา

ผู้บอกภาษาจะต้องใช้ภาษาลาวพวนได้เป็นอย่างดี และใช้เป็นปกติในชีวิต-ประจำวัน มีวัยวะที่ใช้ในการออกเสียงเป็นปกติ * สามารถออกเสียงได้ชัดเจน และมีประสาทหู ใช้งานได้ดี ทั้งนี้เพื่อไม่ให้เกิดความลำบากในการสัมภาษณ์

* ยกเว้นกลุ่มอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป ผู้บอกภาษาส่วนใหญ่ฟันหักแล้วแต่ก็ยังออกเสียงได้ชัดเจนดี

๔. คุณสมบัติอื่น ๆ

ผู้บอกภาษาทุกคนเป็นคนเฉลียวฉลาด มีไหวพริบและปฏิภาณดี สามารถตอบข้อซักถามได้คล่องแคล่ว สนใจและเต็มใจให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์เป็นอย่างดี และมีสุขภาพสมบูรณ์

วิธีการเก็บและรวบรวมข้อมูล

หลังจากที่ได้คัดเลือกแหล่งข้อมูลและผู้บอกภาษาตามหลักเกณฑ์ที่ต้องการแล้วจึงทำการเก็บข้อมูลภาคสนามดังต่อไปนี้

๑. เก็บข้อมูลภาคสนาม

๑.๑ ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล

ระยะที่หนึ่ง กลางเดือนพฤศจิกายน ๒๕๒๒ ถึงกลางเดือนธันวาคม ๒๕๒๒ รวมเวลาประมาณ ๑ เดือน เป็นเวลาเตรียมแบบสอบถามสร้างเครื่องมือและอุปกรณ์ที่จะใช้ประกอบการสัมภาษณ์และออกสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาที่ ต. มาบปลาเค้า และ ต. หนองปลาไหล เพื่อดูว่าภาษาลาวพวนที่ใช้ใน ๒ ตำบลนี้มีความคล้ายคลึงและแตกต่างกันหรือไม่* และเพื่อทดสอบแบบสอบถามที่สร้างไว้พร้อมทั้งค้นหาตัวผู้บอกภาษาที่ดี ในขณะที่เดียวกันก็สัมภาษณ์ประวัติและความเป็นมาของลาวพวนมาบปลาเค้า และทำความเข้าใจกับผู้บอกภาษาและคนอื่น ๆ ในตำบลนั้น

ระยะที่สอง กลางเดือนมกราคม ถึงกุมภาพันธ์ ๒๕๒๓ รวมเวลาประมาณ ๕ สัปดาห์ หลังจากที่ได้คัดเลือกคำที่เหมาะสมแล้วก็ลงมือเก็บข้อมูลอย่างละเอียดกับผู้บอกภาษาทีละคนโดยใช้เวลาสัมภาษณ์คนละประมาณ ๓-๔ ชั่วโมง ในการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษา ผู้วิจัยสัมภาษณ์เพียงวันละ ๑ คน ทั้งนี้เพื่อไม่ให้ตนเองรู้สึกเหนื่อยเกินไป ซึ่งจะมีผลทำให้การฟังเสียงผิดพลาดและหลังจากนั้นจะเว้นระยะว่างไว้บ้างเพื่อตรวจทานข้อมูลที่จดมา และเริ่มต้นวิเคราะห์ภาษาอย่างคร่าว ๆ ก่อน ในการออกเก็บข้อมูลคราวต่อมา ผู้วิจัยได้นำ

* ผลปรากฏว่าระบบเสียงภาษาลาวพวนทั้ง ๒ ตำบล คล้ายคลึงกันในเรื่องพยัญชนะและสระ แต่ระบบวรรณยุกต์ต่างกัน คือลาวพวนมาบปลาเค้ามีย ๕ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ ส่วนลาวพวนหนองปลาไหลคล้ายคลึงกับลาวพวนในที่อื่น ๆ คือ มี ๖ หน่วยเสียงวรรณยุกต์

ข้อสงสัยจากข้อมูลเดิมไปซักถามผู้บอกภาษาคนเดิมจนกระทั่งแน่ใจแล้วจึงดำเนินการเก็บข้อมูลจากผู้บอกภาษาคนใหม่ต่อไป

ระยะที่สาม เดือนเมษายนถึงเดือนพฤษภาคม ๒๕๒๓ ออกเก็บข้อมูลจากผู้บอกภาษาที่ยังไม่ได้สัมภาษณ์โดยวิธีการเดิมจนกระทั่งครบ ๓๑ คน

ในบางช่วงเวลา ผู้วิจัยต้องหยุดเก็บข้อมูล ทั้งนี้เนื่องมาจากอุปสรรคบางประการที่ทำให้เก็บข้อมูลไม่สะดวก เช่น ระยะต้นเดือนมิถุนายนจนถึงปลายเดือนกันยายน เป็นระยะที่ฝนตกชุก ไม่สะดวกในการเดินทางและเป็นระยะเวลาที่ชาวนาไม่ว่างต้องลงมือทำนาจึงได้หยุดเก็บข้อมูลไประยะหนึ่ง

ระยะที่สี่ เดือนกุมภาพันธ์ถึงมีนาคม ๒๕๒๔ เป็นระยะตรวจสอบข้อมูลทั้งหมดที่ได้มา และออกเก็บข้อมูลเพิ่มเติม รวมทั้งเก็บข้อมูลเพื่อวิเคราะห์เสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยเพชรบุรี ต. นาซึ้งหนึ่ง

ระยะที่ห้า ระหว่างเดือนพฤษภาคม-ตุลาคม ๒๕๒๔ ได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างละเอียด และออกไปเก็บข้อมูลเพิ่มเติมบ้างเป็นครั้งคราว ในกรณีที่มีข้อสงสัยหรือมีปัญหาพร้อมทั้งสังเกตการใช้ภาษาของคนต่างอายุกันด้วยวิธีให้ผู้บอกภาษาเล่าเรื่องราวต่าง ๆ เช่น เรื่องผี นิทานพื้นบ้าน วิธีประกอบอาหาร วิธีทำนา วิธีต้อนกเขา และงานพิธีบางอย่าง ฯลฯ โดยให้ผู้บอกภาษาเล่าเป็นภาษาลาวพวนและบันทึกเสียงเอาไว้

๑.๒ กระบวนการเก็บและรวบรวมข้อมูล

๑.๒.๑ สัมภาษณ์ประวัติผู้บอกภาษาตามรายละเอียดในภาคผนวก ก หน้า ๑๔๒-๑๔๓

๑.๒.๒ นำรายการคำศัพท์ที่เตรียมไว้ไปถามผู้บอกภาษา โดยใช้รูปภาพหรือของจริงประกอบ และหากคำศัพท์ใดไม่สามารถแสดงได้ด้วยรูปภาพ ผู้วิจัยจะแสดงท่าทางหรือยกตัวอย่างคำนั้นในบริบท (context) ตัวอย่างเช่น คำศัพท์ 'บก' ผู้วิจัยจะถามว่า "สัตว์ที่อยู่ในน้ำเรียกว่าสัตว์น้ำ สัตว์ที่อยู่บนดินเรียกว่าสัตว์อะไร" ผู้บอกภาษาก็จะตอบว่า "สัตว์บก" ผู้วิจัยพยายามหลีกเลี่ยงไม่ออกเสียงคำที่ต้องการทราบ เพราะอาจทำให้ผู้บอกภาษาพูดตามศัพท์และสำเนียงของผู้วิจัยซึ่งจะไม่ได้ศัพท์และเสียงที่แท้จริงในภาษาลาวพวน

๑.๒.๓ เมื่อซักถามจนแน่ใจแล้วก็จดบันทึก เสียงที่ได้ยินด้วยสัทอักษร ก่อนที่จะถามคำใหม่ต่อไป และถ้าคำใดมีลักษณะน่าสนใจเป็นพิเศษ ผู้วิจัยก็จะจดคำอธิบายลง

ไปด้วย

๑.๒.๔ เพื่อเป็นหลักฐานในการตรวจสอบข้อมูลที่จดไว้ในภายหลัง จึงได้บันทึกเสียงขณะที่ชกถามไปพร้อมกัน

๑.๒.๕ ใช้ข้อมูลสำหรับสัมภาษณ์เสียงวรรณยุกต์ (ดูในภาคผนวก ก. หน้า ๑๕๑) ถามผู้บอกภาษาโดยให้ผู้บอกภาษาทดลองออกเสียงจนเป็นที่แน่ใจเสียก่อน ๑ ครั้ง แล้วจึงเริ่มบันทึกเสียงวรรณยุกต์โดยให้ผู้บอกภาษาออกเสียงทีละคำ คำละ ๒ ครั้ง โดยเว้นระยะระหว่างการออกเสียงครั้งแรกและครั้งที่สองพอสมควร ในการบันทึกเสียงวรรณยุกต์ผู้วิจัยพยายามหลีกเลี่ยงมิให้มีเสียงผู้วิจัยหรือเสียงรบกวนอื่น ๆ ปะปนลงไปกับเสียงผู้บอกภาษา ทั้งนี้เพื่อความสะดวกและความแน่นอนเวลาทำแผนภาพคลื่นเสียง (Sound Spectrogram)

ปัญหาในการเก็บข้อมูล

เนื่องจากผู้วิจัยควบคุมประชากรที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลทั้งด้านอายุ การศึกษา การย้ายที่อยู่ และสิ่งแวดล้อมภายในครัวเรือน ฯลฯ ทำให้ประสบปัญหาหลายประการในการคัดเลือกผู้ที่จะเป็นผู้บอกภาษาดังจะกล่าวต่อไปนี้

๑. ปัญหาเรื่องการสับเปลี่ยนภาษา (code switching) ของผู้บอกภาษาเนื่องจากภาษาลาวพวนมีลักษณะใกล้เคียงกับภาษาไทยและกำลังอยู่ในระยะเปลี่ยนแปลงและผู้สัมภาษณ์ไม่สามารถใช้ภาษาลาวพวนสัมภาษณ์ทั้งหมดได้ เมื่อผู้บอกภาษาได้ยินสำเนียงภาษาไทยก็ใช้ภาษาไทยตามเสียงที่ได้ยิน สำหรับเสียงบางเสียงภาษาลาวพวนกับภาษาไทยต่างกันอย่างชัดเจน เช่น 'ข้าว' khaun^๕ ถ้าผู้บอกภาษาพูดผิด ผู้วิจัยสามารถทักท้วงได้ แต่ในกรณีที่เป็นเสียงที่กำลังเปลี่ยนแปลง เช่น เสียงวรรณยุกต์ DS ๑-๔ หรือเสียง [ŋ] และ [j] หรือ [s] และ [ch] เหล่านี้หากผู้บอกภาษาออกเสียงคล้ายเสียงในภาษาไทย ผู้วิจัยก็ไม่อาจทราบได้ว่าเป็นเพราะผู้บอกภาษาพูดสำเนียงนั้นจริง ๆ ด้วยอิทธิพลของภาษาไทยหรือเป็นเพราะเกิดจากการสับเปลี่ยนภาษา (code switching)

๒. ปัญหาเรื่องเสียงรบกวนจากผู้สังเกตการณ์ ในเวลาสัมภาษณ์ผู้บอกภาษามักมีเพื่อนบ้านหรือผู้สนใจอื่น ๆ มารายล้อมคอยฟังอยู่ด้วย เมื่อถึงคราวใดที่ผู้บอกภาษาหยุดคิดหาคำตอบนาน ผู้สังเกตการณ์เหล่านั้นมักช่วยบอกให้ และผู้บอกภาษามักจะพูดตาม ซึ่งทำให้ผู้วิจัยไม่แน่ใจว่าเวลาผู้บอกภาษาใช้จริง ๆ จะใช้เสียงเหล่านั้นหรือไม่

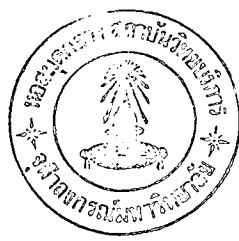
๓. ปัญหาการนัดผู้บอกภาษาโดยผ่านทางผู้ใหญ่บ้าน โดยปกติแล้วผู้ใหญ่บ้านจะช่วยนัดผู้บอกภาษาให้ตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยต้องการ แต่ในบางครั้งบางคราวผู้ใหญ่บ้านไม่ได้ซักถามรายละเอียดทั้งหมด เช่น สืบถามเรื่องการย้ายที่อยู่หรือเรื่องคู่สมรสว่าเป็นคนลาวพวนด้วยกันหรือไม่ ดังนี้ เป็นต้น เมื่อผู้วิจัยลงมือสัมภาษณ์ก็พบว่าไม่ใช่คนที่อยู่ในเกณฑ์ที่ต้องการ จึงต้องขอเปลี่ยนตัวผู้บอกภาษาและผู้ใหญ่บ้านก็ต้องไปเฟ้นหามาให้ใหม่ ในบางครั้งผู้ใหญ่บ้านบางคนเกิดความเบื่อหน่ายไม่ยอมให้ความร่วมมือ

๔. การไม่ตรงต่อเวลาของผู้บอกภาษา บางทีผิดวันและเวลาที่จะไปสัมภาษณ์ไว้แล้ว ผู้บอกภาษาก็ไม่อยู่ไปธุระอื่นหรือไปทำงานตามปกติ หากที่นาอยู่ไกลก็ต้องเสียเวลาคอยให้คนไปตามหรือบางทีต้องหาผู้บอกภาษาใหม่ และในบางครั้งก็ต้องกลับโดยไม่ได้รับสัมภาษณ์เลยก็มี

๕. หมู่บ้านนี้เป็นหมู่บ้านพัฒนา มีเศรษฐกิจดี ประชาชนทำนาปีละ ๒ ครั้ง หากไม่ทำนาก็ทำไร่ คนที่อยู่ในวัยพอจะทำงานได้มักไม่อยู่ว่าง ประกอบกับคุณสมบัติของผู้บอกภาษามีตัวควบคุมหลายประการ การหาผู้บอกภาษาที่มีคุณสมบัติครบถ้วนและพร้อมที่จะให้การสัมภาษณ์ทำได้ด้วยความยากลำบาก

๖. แม้จะมีประชากรกลุ่มอายุน้อย ๑๕-๒๔ ปี เป็นจำนวนมาก แต่คนที่มีคุณสมบัติครบถ้วนมีจำนวนไม่มากนัก โดยเฉพาะในกรณีที่เป็นคนลาวพวนแท้ เพราะในชั้นลูก-หลานหลายครอบครัวมีบุตรเขยหรือสะใภ้เป็นคนพูดภาษาอื่น เช่น ภาษาไทยหรือลาวเวียง เป็นต้น ทำให้ลูกที่เกิดมาไม่มีคุณสมบัติเป็นผู้บอกภาษาได้ นอกจากนี้คนในกลุ่มอายุนี้อีกก็มักไปทำงานไม่มีเวลาว่างให้สัมภาษณ์และถึงแม้ว่าจะจำกัดจำนวนอายุไว้ ๑๕-๒๔ ปี แต่หลังจากคัดเลือกแล้วผู้ที่เป็นผู้บอกภาษาในกลุ่มอายุนี้จริง ๆ แล้วมีอายุประมาณ ๒๐ ปีขึ้นไปทั้งนั้น เพราะคนอายุ ๑๕-๒๐ ปี ส่วนใหญ่มีการศึกษาเกินชั้นประถมศึกษา

๗. ผู้บอกภาษาบางคน (เช่น นายผิว จันทร์บรรจง) มีคุณสมบัติครบถ้วน การศึกษาไม่เกินประถมศึกษา อาชีพทำนา แต่หลังจากที่สัมภาษณ์ไปได้สักระยะหนึ่งพบลักษณะบางประการที่น่าสงสัย จึงซักถามประวัติการทำงานพบว่าเคยเป็นครูอยู่ชั่วคราวระยะเวลาหนึ่ง หรือบางกรณีผู้บอกภาษาชอบพบปะพูดคุยติดต่อกับคนแปลกหน้าที่มิใช่เป็นคนลาวพวนด้วยกัน เป็นกรรมการของหมู่บ้านต้องไปประชุมที่อำเภอบ่อย ๆ (เช่น นายโบ เกตุนคร) ภาษาของคนเหล่านี้เปลี่ยนแปลงไปเร็วกว่าของคนอื่นในช่วงอายุเดียวกันเล็กน้อย แต่โดยเหตุที่การหาผู้บอกภาษาเพศชายในช่วงอายุ ๖๐ ปี ขึ้นไปทำได้ไม่มากนัก เพราะคนในช่วงอายุนี้มีไม่มาก จึงจำเป็นต้องให้เป็น



ผู้บอกภาษา

ในบางครั้ง หลังจากที่ผู้วิจัยสอบถามประวัติของผู้บอกภาษาแล้วและสัมภาษณ์ไปได้เกือบจะจบ พบว่าผู้บอกภาษาไม่น่าจะออกเสียงบางเสียงหรือศัพท์บางคำในลักษณะเช่นนั้น เช่น ในการสัมภาษณ์ นางเกตุ นกน้อย อายุ ๖๐ ปีขึ้นไป พบว่าใช้คำว่า [lɯːn^๓] "สิ้น" แทนที่จะใช้คำว่า [mɯːn^๓] และใช้คำว่า [lɯːm^๒taː^๒] "สมิตา" แทนคำว่า [mɯːn^๒taː^๒] ซึ่งผู้บอกภาษาคนอื่น ๆ ในช่วงอายุ ๖๐ ปีขึ้นไปใช้ ดังนี้ เป็นต้น ผู้วิจัยจึงชักประวัติสมาชิกในครอบครัว พบว่ามีบุตรเขยและบุตรสะใภ้เป็นคนไทยอยู่บ้านเดียวกัน และตนเองพูดภาษาไทยกับหลาน ๆ ที่บ้าน ภาษาลาวพวนของผู้บอกภาษาจึงมีลักษณะเปลี่ยนไปเร็วผิดปกติ ผู้วิจัยจึงต้องเปลี่ยนผู้บอกภาษาใหม่

๘. ลักษณะภูมิประเทศของหมู่บ้านมีผลเล็กน้อยกับอัตราความเร็วของการเปลี่ยนแปลงของภาษา เช่น ภาษาของคนในหมู่ที่ ๔ มีลักษณะเก่ากว่าของคนในหมู่ ๑-๒-๓ เล็กน้อยเท่าที่สังเกตเห็นได้ชัดเจนคือ ในช่วงอายุ ๑๔-๒๔ ปี ผู้บอกภาษาเพศชายยังคงใช้เสียง [ɲ] อยู่เพียงคนเดียว ในขณะที่คนในวัยเดียวกันนี้ ในหมู่ ๑-๒-๓ ไม่ใช้เสียงนี้แล้ว ผู้วิจัยพิจารณาเห็นว่าสภาพภูมิประเทศของหมู่ ๔ อยู่ลึกเข้าไปและค่อนข้างโดดเดี่ยวไม่ต้องเกี่ยวข้องกับคนแปลกหน้ามากนัก โดยปกติถ้ามีใครจะไป-มาหาสู่ แม้แต่ตัวผู้วิจัยเองเมื่อเริ่มเข้าไปสำรวจข้อมูลเบื้องต้นก็มุ่งตรงไปที่หมู่ ๑-๒-๓ ซึ่งอยู่ติด ๆ กันก่อน เพราะถนนสายสำคัญมุ่งตรงไปทางนั้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

๑. การวิเคราะห์หน่วยเสียงและสัทลักษณะของเสียง

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลทั้งหมดมาพิจารณาการปรากฏของเสียงในตำแหน่งต่าง ๆ ของพยางค์ และคำ เพื่อวิเคราะห์ดูว่าภาษาลาวพวนของผู้พูดภาษาแต่ละช่วงอายุมีหน่วยเสียงและลักษณะเฉพาะของเสียงอะไรบ้าง โดยพิจารณาทั้งเสียงวรรณยุกต์ พยัญชนะ และสระ และสังเกตว่าเสียงใดเป็นเสียงย่อยของหน่วยเสียงใด

สำหรับหน่วยเสียงวรรณยุกต์ หลังจากทีวิเคราะห์หาหน่วยเสียงวรรณยุกต์เรียบร้อยแล้ว ได้คัดเลือกคำที่แสดงการปรากฏของหน่วยเสียงและเสียงย่อยของวรรณยุกต์ต่าง ๆ ทุกแบบเพื่ออัดเสียงแล้วนำไปเข้าเครื่องวิเคราะห์คลื่นเสียง (Sound Spectrograph) เพื่อ

ตรวจสอบดูว่าผลวิเคราะห์เสียงวรรณยุกต์ด้วยการฟังตรงกับผลที่ได้จากการอ่านแผ่นภาพคลื่นเสียงหรือไม่ และเพื่อเปรียบเทียบดูว่าเสียงวรรณยุกต์ของผู้พูดภาษาแต่ละกลุ่มอายุ มีลักษณะเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร

๒. การเสนอผลวิเคราะห์

เมื่อได้ผลการวิเคราะห์หาหน่วยเสียงและสัญลักษณ์ของเสียงที่น่าสนใจแล้วจึงเสนอผลการวิเคราะห์เป็น ๒ ตอน คือ ตอนที่ ๑ เป็นการเสนอระบบเสียงภาษาลาวพวนโดยทั่วไป และตอนที่ ๒ เป็นการเปรียบเทียบการออกเสียงภาษาลาวพวนของผู้พูดภาษา ๔ กลุ่มอายุ โดยมีลำดับดังต่อไปนี้

ตอนที่ ๑ ระบบเสียงภาษาลาวพวน

- ๑.๑ ระบบวรรณยุกต์แสดงหน่วยเสียงวรรณยุกต์และเสียงวรรณยุกต์ย่อย
- ๑.๒ ระบบพยัญชนะแสดงพยัญชนะต้น พยัญชนะท้าย และพยัญชนะควบกล้ำ
- ๑.๓ ระบบสระ แสดงสระเดี่ยว สระประสมสองเสียง และสระประสมสามเสียง
- ๑.๔ โครงสร้างพยางค์

ตอนที่ ๒ เปรียบเทียบการออกเสียงภาษาลาวพวนของผู้พูดภาษา ๔ กลุ่มอายุ

- ๒.๑ การใช้ตารางทดสอบเสียงวรรณยุกต์ ในการเปรียบเทียบการออกเสียงวรรณยุกต์ของผู้พูดภาษาลาวพวน ๔ กลุ่มอายุ
- ๒.๒ ความคล้ายคลึงและความแตกต่างของการออกเสียงวรรณยุกต์ พยัญชนะ และสระ ของผู้พูดภาษาแต่ละกลุ่มอายุ

ตอนที่ ๓ สรุปผลการวิจัยและ เสนอแนะสิ่งที่จะ เป็นประโยชน์สำหรับผู้ที่จะศึกษาและวิจัยต่อไป